

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
EGÉSZ ÉVRE . 16.- K | FÉL ÉVRE . 8.- K
NEGYED ÉVRE 4.- K

FŐSZERKESZTŐ:
DR. BISCHITZ BÉLA
ÜGYVÉD.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, V., SAS-UTCA 20.
TELEFON 108-00.
HIRDETÉSEK mm. SZÁMITÁSSAL DIJSZABÁS SZERINT.

Változás a XIV. ügyosztály vezetésében.

A napi sajtót napokkal ezelőtt bejárta az a hihetetlennek látszó hír, hogy a bányászati ügyosztály vezetője hosszabb szabadságra ment, amelyről hivatalába nem tér többé vissza.

Szakkörökben ez a hír eleinte alig talált hívőre. És méltán, mert hiszen az ügyosztály vezetője alig néhány hónappal ezelőtt foglalta el diszes állását.

Rebesgették már ugyan hivatalba lépésénél, hogy saját maga nagyon rövid időre tervezte hivatalban maradását. Ez a gyors távozás azonban mégis meglepetésszerűen hatott.

Mondanunk sem kell, hogy mi a dolgok illetően változásáról a lehető legkorábban értesültünk.

Bizonyos magasabb szempontok azonban hallgatásra kényszerítettek bennünket. Nem akartunk ezer és egy ok miatt a tények elébe vágni, különösen amikor úgy is tudtuk, hogy az események szinte váratlanul fognak megérni.

Kétségtelen, hogy azok előtt, akik a helyzetet nem ismerik, az ügyosztály vezetőjének ilyen rövid úton való távozása szenzációként fog hatni.

Hiszen néhány hónapi idő ilyen nehéz és felelősségteljes állásban csakis arra elég, hogy az új vezető programját bemutassa. Arra esztendőnk kellenek, hogy munkájának kézzelfogható eredménye is legyen.

Tehát teljesen szokatlan dolog az, hogy valaki egy ilyen vezetőállásból még azelőtt távozzék, mielőtt tulajdonképpen munkához fogott volna.

A hirtelen változásnak hír szerint tisztán személyes okai vannak.

Igen sokan vannak, akik azt hiszik, hogy a személyi okok mellett tárgyi okok is rejlenek, amelyek rövid időn belül előidézték volna amúgy is a vezetőnek távozását.

Előttünk a távozás valódi okai ismereteseek, de az a nagyközönségre teljesen mellékes, hogy a távozásnak lényegi, vagy pedig csupán formai okai jutottak-e előtérbe?

A nagyközönséget közelről tisztán az a tény érinti, hogy a bányászati ügyosztály alig néhány hónappal ezelőtt kinevezett főnöke rövidesen nyugalomba vonul.

A bányászati ügyosztály dolga s ami ezzel össze van forrva, az az állami szénbányászat és fémbányászat ügye fokozottan érdekli nemcsak a szakközönséget, hanem az egész ország közvéleményét is.

Amióta nyilvánosságra jutott, hogy az állami fémbányászat súlyos válság elébe van állítva s a deficitet érélyes kézzel és nagyarányu programmal lehet csak elkerülni, az ország gazdasági közvéleménye fokozottabban kezdett érdeklődni a bányászati ügyosztály dolgai iránt.

Mi is közreadtunk több nagyértékű cikket, amelyek leplezetlenül rámutattak a bajokra és nagyjából megjelölték az irányt is, ahogyan a kincstári hanyatló fémbányászatot talpra lehetne állítani.

Cikkeink egyike-másika egyeseknek nem tetszett, mert személyi érdekeiket látták veszélyeztetve a bátorhangu igazmondásban. De mi csakis a köz, az állam érdekét tarthattuk szem előtt.

A közérdek a legnagyobb nyilvánosságot követeli.

Az ügyesen hivataloskodó titkolódzások csakis kicsikekis egyéni érdekek takargatására valók, amelyek az érdekeltek természetesen igyekeztek mindenkor államérdeknek feltüntetni.

Kétségtelen, hogy a bányászati ügyosztály vezetőjének ilyen időelőtti távozása a közvéleményt is gondolkodóba ejti.

Az állami bányászat ügye olyan égető, hogy a vezetésben történő minden változás a nagy feladatok megoldásának minden lehetőségét veszélyezteti.

Személyes indokoknak ilyen nagy államgazdasági kérdések megoldásánál nem volna szabad előtérbe nyomulniok. Ha pedig tárgyi okok is közrehatottak a változásnál, akkor csodálnunk kell, hogy illetékes helyen nem látták előre ezeket az okokat, amelyek bekövetkezését a kívülállók előre megjósolták.

Az állami fém- és szénbányászat ügye olyan fontos és olyan sürgős, hogy az ügyosztály sokáig főnök nélkül nem lehet. Az új választást sokáig nem lehet halogatni.

Ugy tudjuk, hogy illetékes helyen meg is van a hajlandóság a gyors és radikális megoldásra.

Az új vezetőről egyelőre nem volna ildomos dolog beszélnünk.

Mi ismerve a helyzetet, informálás nélkül is tudjuk, hogy kinek kell következnie.

Haszontalan minden kísérletezés. Ha az arravaló ember kinevezése most még nem is történnék, amit alig hiszünk, rövidesen ismét főnök válság lesz a bányászati ügyosztályban.

Oda egy nagy koncepciójú ember kell erős kézzel és gazdasági programmal. Különben a kincstári fém-bányászat teljesen holtpontra jut.

Az odavaló embert ki kell választani.

Kicsinyes szempontok nem szerepelhetnek a kinevezésnél, mert sürgős megoldásra váró, nagyon fontos államérdekek forognak kockán.

Szerzett jogokról itt beszélni nem lehet.

Az ügyosztály élére alkalmas emberek kellene, mert szakítani kell a rendszerrel is, amely kis emberek intrikáival párosulva megörölte, téllenségre kárhóztatta és félredobta a tehetségesebb egyéneket az állami bányászatnál.

Az állam érdeke azt kívánja, hogy végrevalahára egy teljesen megfelelő ember kerüljön az ügyosztály élére, aki talpra tudja állítani a fém-bányászatot.

Mi azt hisszük, hogy az alkalmas emberre nem szükséges ujjal rámutatnunk.

A döntő körök ismerik az embereket!

Bizunk benne, hogy az alkalmas embert meg fogják találni. Meg kell találniok!

A budapesti osztály salgótarjáni kirándulása.

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület Budapesti Osztálya folyó hó 8-án a salgótarjáni osztály meglátogatására kirándulást rendezett *Salgótarjánba*. A kirándulásban a budapesti osztály részéről Cséti Róbert alelnök, Tassonyi Ernő titkár, Fáber Rezső, Marton György, Henrich Viktor, Niemczik E. Géza, Michnay Árpád dr., Schleicher Aladár dr., Schréder Gyula, Széőke Imre dr., Vankó Rezső rendes tagok és Strommer Richard vendég vett részt. A salgótarjáni osztály részéről Jónásch Antal acélgyári igazgató, Gerő Nándor bányai igazgató, Balhauser István főmérnök, Deák József mérnök, Hocholtzer Ernő főmérnök, Hroziencsik István főgondnok, Kralovánszky

Imre főgondnok, Koos Győző főmérnök, Lénárt Károly főmérnök, Liptay B. Jenő főmérnök, Meyer János főmérnök, Pántyik Árpád főmérnök, Wágner Rezső bányagondnok és Titz Arthur dr. tanár csatlakoztak a vendégekhez. A rendkívüli szívélyes fogadás után a kirándulók meglekintették a Rima vas- és acélgyárat, ahol Jónásch Antal igazgató, Balhauser István, Pántyik Árpád és Liptay B. Jenő főmérnökök szolgáltak nagyon érdekes, szakszerű magyarázattal. A kirándulók élénk érdeklődéssel nézték végig a huzal-, szeg-, szerszámgyárat és öntödét, a lemez- és tengelygyártást s legnagyobb örömeiket fejezték ki az ott tapasztalt gondos vezetés és precíz munka fölött.

Délben az acélgyári kaszinóban díszes ebéd volt a vendégek tiszteletére. Jónásch igazgató megleghangu üdvözlése után Cséti Róbert alelnök köszönte meg a rendkívül szíves fogadtatást s vázolta azt a célt, amelyet a *budapesti osztály* a vidéki kirándulások rendezésével el akar érni. Marton György volt főnökét, Jónásch igazgatót éltette. Tassonyi Ernő titkár az acélgyári mérnökök szíves kalauzolását megköszönve hangoztatta, hogy a szaknak kariérját és az egyesek érvényesülését csak-aktiv egyesületi élettel és szilárd összetartással lehet elérni. Pántyik főmérnök a bányászati és kohászati szak hagyományos összetartására üritette poharát.

A kedélyes és emelkedett hangulatban lefolyt ebéd után a társaság a *Salgótarjáni Köszémbánya Részvénytársaság Zagyva* rakodóját tekintette meg. Azután a mentőállomás és a *Teréz-tárhoz* ment kocsikon a társaság.

A budapestiek nagy érdeklődéssel hallgatták végig Gerő bányai igazgató, Wágner bányagondnok és Lénárt főmérnök élvezetes és szakszerű magyarázatait. Különösen föltűnt a *Teréz-táró* szerencsés telepítése, a szállítás célszerű megoldása és az impozáns új vasbeton-híd.

A látóvalók meglekintése után a bányatársulat kaszinójának fehér termében gazdagon terített asztal várta a kirándulókat. A kitünő bányász-zenekar hangjai mellett a társaság kedélyes hangulata a lehető legmelegebb lett. Gerő bányai igazgató lendületes üdvözlő beszédében örömet fejezte ki, hogy a *budapesti osztály* vendégül láthatta. Cséti Róbert a kitüntető vendéglátást megköszönve, örömmel állapította meg, hogy azok az eszmék, amelyeket a barátság és szakösszetartás ápolására a budapesti osztály terjeszteni igyekszik, a salgótarjániaknál éppen olyan intenzíven élnek, mint a budapesti osztály kebelében. Henrich Viktor a Salgótarjánban eltöltött idők emlékeit idézve Gerő és Jónásch igazgatók egészségére üritette poharát. Tassonyi Ernő a salgótarjáni kollégákkal az akadémián eltöltött ifjúság emlékeit felidézve, örömeinek adott kifejezést, hogy ez az ifjú kedély Tarjánban még érintetlenül él. Elismeréssel szólt a látott szakdolgozokról, amelyek a salgótarjáni híres bányászat újabb haladását és jövőendő reményességét igazolják. Schréder Gyula szellemes tószájában a salgótarjáni hölgyeket ünnepelte.

Luftfilter

G. A. Schütz

Maschinenfabrik
Abt.: Luftfilterbau

Wurzen, Sa.

baut als

besondere

Spezialität

A régi emlékek hatása alatt fölhangzottak a varázserejű bányászdalok. Az egész társaság egy szerencsésen nyélbeütött, benső, kollégiális találkozás elringató hangulata alatt állott.

De letelt az idő, szét kellett tépni a kedves vendéglátás csalogatóan marasztó, nyugtató arany-szárait.

Vendéglátók és vendégek a legbensőbb baráti érzésekkel bucsuztak el egymástól az állomáson.

A budapesti osztály tagjai tudósítónknak elragadtatással beszéltek arról a szíves, előzékeny és megtisztelő fogadtatásról, amelyben őket Jónásch és Gerő igazgatók élén a salgótarjáni osztály tagjai részesítették.

Mi a magunk részéről a legnagyobb örömmel számolunk be a salgótarjáni kirándulás páratlan sikeréről. Szakközönségünknek kétségkívül jól esik azt hallani, hogy a budapesti és salgótarjáni osztály ezzel a baráti találkozásukkal igazán nemes példát adtak az egyesületi összetartás és kollégiális szellem ápolására.

P. G.

Védekezés a bányatüzek ellen.

A budapesti m. kir. bányakapitányság folyó évi június hó 15-iki kelettel 1847. szám alatt kiadta a bányatüzek elleni védekezésről szóló rendeletet. Öröndetes dolog, hogy a budapesti bányakapitányság teljesen szakítva a merev bürokratizmussal, az érdekelt bányaművek üzemvezetőivel folytatott közös tárgyalások után az üzemek gyakorlati követelményeinek teljes méltatásával, ugyszolván közös meg egyezéssel állapította meg a szabályzatot.

E szaktárgyalások bevezetésekor kifejezést nyert az is, hogy e szabályzat a szoros biztonsági követelményeket meghaladó fontos közérdekű munkás-védelmi, egyuttal közgazdasági érdekeit is hivatva van szolgálni. A szabályzat közös megállapítása egyuttal garanciája gyakorlati végrehajtásának is.

Ha tekintetbe vesszük azt a viszonyt, ami a külföldi bányahatóságok és üzemek között fennáll, nevezetesen ha csak a szomszéd Ausztria e viszonyát nézzük, hol egyes szaklapok (pl. Zeitschrift des Zentralverbandes der Bergbaubetriebsleiter) a bányahatóság rendelkezéseit állandó kritikátárgyává téve azok nagy részét gyakorlatilag végrehajthatatlannak minősíti, akkor a magyar bányahatóságnak a gyakorlati üzem követelményeit teljesen méltányoló ténykedésében, a

gyakorlati szakegyéneknek a speciális bányarendszet körébe való bevonásában, valóban öröndetes jelen-séget kell konstatálnunk, melynek üdvös hatása nem fog elmaradni.

A szabályzat főleg a barnaszénbányászat viszonyaihoz simul, legtöbb rendelkezés azonban általános érvényű.

Feltűnik a 7. §. második bekezdésének szigorúsága, mely tudtunkkal eddig a külföldi szabályzatokban nincsen meg. E rendelkezés egyszerűen kimondja, hogy ott, ahol a behuzó akna tűzveszélyes, ott az ezt pótoló harmadik külszinre vezető nyílás is kötelező. Az alábbiakban egész terjedelmében közöljük a fontos rendeletet:

Rendelet

a barnaszén bányákban keletkező bányatüzek és a külszini tüzek veszélye ellen való védekezés tárgyában.

I.

A szén öngyulladásából keletkező bányatüzek elleni védekezés.

1. §.

Az öngyulladásból keletkező bányatüzek elleni védekezést a légvezetés előzetes megállapításával kell megoldani.

2. §.

A légvezetésnél úgy a nagy légnyomásbeli különbségeket, mint a levegő túlbőségét általában kerülni kell. Kerülni kell pedig különösen ott, hol közelfekvő légutak szénpillérei között, vagy régi fejtéseken, szénomladékokon, repedéseken át légveszteség (veszélyes rövidzárlat) származhatik.

A nagy depressziót az ugynevezett egyenértékű szelvény nagyításával (például részáramok által) kell megszüntetni.

3. §.

Oly légutak, melyekben tűzfészkek, vagy a tüzet rendszerint megelőző erős felmelegedések (Brühung) vannak, vagy előfordulni szoktak, a veszélyesség megszüntetése nélkül állandó légvezetésül nem szolgálhatnak.

4. §.

Ott, ahol a szén repedékes és a széntesten át rövidzárlat keletkezik, gondoskodni kell arról, hogy több szabályozó légajtó célszerű elhelyezésével a dep-

**LAUFER
GÉPGYAR**

*Budapest VII.
Palotai-út 1511.
Telefon. 75-40.*

*Hőtelpályák.
Hísvasutak.
Bányakocsik.*

resszió a szénpillér nagyobb hossza mentén aránylagosan osztassék fel.

Gondoskodni kell arról is, hogy a levegő régi fejtéseken át ne vezetessék.

5. §.

Azon főlégáramokat, amelyeket egymástól teljesen elszigetelve kell a bányán keresztül vezetni, tűz ellen biztos ajtókkal kell egymástól elválasztani (falazat, lemezburkolatu ajtó, esetleg vasajtó). Az ajtófalazatot a szilárd szénig kivájt résbe kell helyezni.

6. §.

Az öngyuladásnak a széntelep időelőtti megbolygatásából származó esete ellen már a feltárás és előkészítés idejében kell védekezni. Nevezetesen:

a) A kutatás jellegű szénvágányokat csak kis szelvényben szabad kihajtani.

b) Kerülni kell az idő előtti felesleges és nagy-terjedésű előkészítő műveleteket.

c) Gondoskodni kell a használaton kívül álló lég-áttörések légmentes elzárásáról és azok állandó felügyeletéről.

d) Omlások, ugyyszintén szénpergés ellen a szokásos óvintézkedésekkel (ácsolat, kibélelés, tömedékolés, berakás stb.) kell védekezni. Az összes széntörmeléket gondosan ki kell takarítani.

II.

Az egyéb okokból keletkező bányatüzek és külszíni tüzek keletkezése és elterjedése elleni védekezés.

Ott, hol külszíni tűz keletkezésének és az égési termények behatolásának eshetősége fenforog, az aknát, vagy tárot légmentesen zárható, vas csapóajtóval, vagy más oly berendezéssel kell ellátni, mely a tűz, vagy égési terményeinek behatolását megakadályozza.

A főbehúzó akna, vagy táro ily elzárása esetére egy másik — menekülésre és légvezetésre szolgáló — külszíni összeköttetésről kell gondoskodni. E külszíni összeköttetés a szükséghez képest kisebb szelvényű lehet, magából az aknából (a csapóajtó alatt) indulhat ki, azonban oly helyen kell a külszínre lyukadnia, hol tűzveszélytől tartani nem kell.

8. §.

Ott, ahol a behúzó, egyuttal szállító akna tornya, aknaháza ugyyszintén környékének egyéb épületei még egészben, vagy részben fából vannak, e fa alkatrészeket tűz ellen legalább is gyulladásnak ellentálló anyaggal kell bevonni. E enkívül pedig könnyen hozzáférhető és kezelhető, állandó üzemképes karban és felügyelet alatt tartott tűzoltási felszerelést kell berendezni.

E felszerelésnek legalább is megfelelő számú és nagyságu víztartányból és vízfordásra alkalmas edényekből kell állania.

9. §.

Akna épületekben, azok tűzveszélyes szomszédságában fa, vagy egyéb tűzveszélyes anyagok felhalmozása vagy raktározása tilos.

Hasonlóképen tilos ilyen helyeken tüzzel járó, vagy tűzveszélyes műhelyeket (mint például kovács, asztalos műhelyeket) berendezni.

10. §.

Ott, ahol a természetes nedvesség kivételt nem enged, ama földalatti akna rakodókban, gépterekben

és egyéb helyeken is, ahol faalkatrészek vannak, ezeket tűznek ellentálló anyaggal kell bevonni, vagy beborítani. Állandó kivilágítások csakis zárt, vagy villamos izzólámpával történhetnek. Gondot kell arra is fordítani, hogy a gépek kenésekor, tisztítása és vizsgálatánál is ily lámpák használtassanak és hogy a géptisztításhoz használt kőcok, egyéb tüzetfogó anyagok el ne dobassanak, hanem fedeles pléh tartányban, vagy ládában tartassanak, melyek tartalma időnként kiszállítandó.

Ugyanily tartányokat kell felállítani az elhasznált calcium carbid részére is.

Oly helyeket pedig, hová nagyobb számmal szoktak nyílt lámpákat akasztani, megfelelő pléhernyővel kell védeni.

11. §.

Jövőre az állandó jellegű aknarakodókat, géptereket, melyek a bánya többi részétől a légvezetés megzavarása nélkül vasajtó segítségével tűz- és légmentesen el nem zárható, meddőbe, vagy vas ácsolatba és falazatba kell állítani, ha csak ennek elháríthatatlan természeti akadályai nincsennek. Nem szabad az ideiglenes jellegű gépek, például különleges szellőztetők alkatrészeit a szívó, vagy fuvó csövek kapcsolását fából készíteni, sem a gépeket gyulékony faállványra szerelni. Amennyiben ily ideiglenes gépek faácsolatu terekben, vagy vágatokban helyeztetnek el, az ácsolat megfelelő távolságban alkalmas anyaggal való bevonás, vagy beborítás által kell tűzveszély ellen biztosítani.

12. §.

Tűzveszélyes helyekbe, istálókba, takarmány elhelyezésére szolgáló helyekbe, világítási, kenő, vagy repesztő anyagok raktáraiba nyílt lámpával belépni tilos.

Istálók kivilágítása csak zárt lámpával, vagy villamos izzólámpával varr megengedve.

Az istálókat és a takarmányraktárakat lehetőleg a fő légáramból kieső, mellékárammal szellőző helyekbe kell jövőre állítani, minden esetben azonban tűz esetére, kifelé nyíló vasajtó segítségével légmentesen elzárhatóan berendezni.

13. §.

Akna rakodókban, főkülezlekedési helyeken tilos az ácsolatfának oly felhalmozása, mely egyrészt a tűzveszélyt növeli, másrészt a szabad menekülés útját elzárja.

14. §.

Behúzó aknák felett nyílt tüzet, vaskályhát, szénkosarat használni tilos.

VALÓDI

PERSA SZŐNYEGEK

minden létező minőségben, színben és méretben.

≡ NAGY VÁLASZTÉK! ≡

OLCSÓ SZABOTT ÁRAK!

≡ TELEFON-SZÁM 140-64. ≡

POLGÁR HUGÓ ÉS EMIL

Budapest, V., Erzsébet-tér 18. (Sas-u. sarok).

15. §.

Tűzveszélyes bányákban a tűzgátakhoz szükséges anyagot alkalmas és könnyen hozzáférhető helyen készletben kell tartani. Hasonlóképpen készletben kell tartani megfelelő helyen és számban rögtön oltó készülékeket is.

Gondoskodni kell a tűzmentesítési munkálatok egységes szervezéséről, a munkások veszély esetén tanusítandó magatartása felőli kellő kioktatásról.

16. §.

Ahol e szabályzat rendelkezéseitől való eltérésnek helye, vagy szüksége van, ott mindig a bányahatóság előzetes értesítése és engedélyének megszerzése kötelező.

Az általános bányatörvény 130. §-a alapján létesítendő minden új aknatelepítés és berendezés tervezőinek műszaki leírása és tervrajza a bányakapitányságnak előzetesen bemutatandó.

17. §.

A jelen szabályzat rendelkezéseibe ütköző jelenlegi berendezések megfelelő átalakítására a bányakapitányság külön-külön engedélyez határidőt, egyebekben e szabályzat rendelkezéseinek áthágása az általános bányatörvény büntető határozmányai alá esik. Budapest, 1914. évi június hó 15-én.

M. kir. bányakapitányság.

HAZAI HIREK.

Kinevezés. A Dynamit Nobel r.-t. igazgatósága Loeffler Péter dr.-t, aki hosszabb idő óta mint fővegyész működött a vállalatnál, legutóbb a társaság pozsonyi dinamit és lőportárának műszaki igazgatójának nevezte ki.

Bányaelvonás. Poppy Ferenc és Koppy Karolina bécsi lakosok telkibányai Sofia, Glückauf és Androsz védnevű bányajogositványai elvonattak, mivel a gölniczbányai kir. bányabiztosság felszólítása dacára bányatelkeiket nem helyezték üzembe, sem meghatalmazottat nem jelentettek be.

Külmérték adományozása vassalakra. Tudósítónk jelenti: Főnixhuta község határában régi kohósítástól származó dus friss vassalakot tártak fel s ennek 45.000 négyzetmétert kitevő területére Szentiványi Gábrilla és Kornélia ottani lakosok egy külmérték adományozását kérelmezték. Az adományozási eljárást a gölniczbányai m. kir. bányabiztosság a napokban tette folyamatba.

Új kőbánya- és mészegetőtelep. Máriaremetén 120.000 korona alaptőkével kőbánya- és mészegetőtelep létesült. A bánya budapesti telepe a Vérmező-utca 16-ik szám alatt van. Cégjegyzési jogosultságot Klász Pál dr., Schömer Ferenc, Sternád István, Frommer Ottó, Rácz Manó és Varga Sándor igazgatósági tagok nyertek.

Bányaadományozás Tudósítónk jelenti: A „Gölniczbánya bányatársulat” cégü bányavállalat s ennek képviselőjében Schifter Ferenc üzemvezető bányamérnök Zakárfalva, Korompa és Klubnó községek határában barnavaskőre eszközölt szép feltárásai alapján új bányatelek adományozását kérelmezte. Az adományozási eljárást a gölniczbányai m. kir. bányabiztosság folyamatba tette és előre láthatólag 10—12 bányatelket fog a felkérő bányavállalat részére adományozni.

Az Acsev. kőszénbányái. Az Arad-Csanádi Egyesült Vasutaknak Brád közelében kiterjedt barnaszéntelepei vannak, amelyeken azonban az üzem szünetel. A vasutársaság hír szerint most opciát adott az év végéig egy konzorciumnak a bányák megvételére.

Szünetelő üzem. A gróf Csáky László parkfalvi vas- és acélgár részvénytársaságnak a gölniczbányai kir. bányabiztosság kerületében fekvő összes bányatelekére nézve az üzemszünetelési engedély a benyújtott, indokolt kérelem és hatósági nyomozat után további egy év tartamára meghosszabbított.

Városi bazaltbánya. Ismételtén irtunk már arról, hogy több vidéki város részvénytársasági alapon bazaltbányát fog vásárolni. A terv közeledik a megvalósuláshoz, amennyiben Szeged város részéről Bokor Pál helyettes polgármester, Thuróczy Mihály dr. városi ügyész, Doránszky Árpád városi mérnök Miskolcra utaztak, ahonnan a füleki bazaltbányába szállnak ki, hogy annak megvásárlásáról tanácskozzanak.

A Dunagőzhajózási Társaság vezérigazgatója Csatáry Frigyes udvari tanácsos és Neugebauer Viktor min. tanácsos, magyarországi forgalmi igazgató a múlt hét folyamán Pécsre utaztak, hogy az ottani bányászsztrájk megszünte után felülvizsgálják a bányatelepet. Együttal megtekintették a bányatársaság nagyobb építkezéseit és tárgyalásokat folytattak a Pécs városával kötendő villamvilágítási szerződés dolgában.

A Tapolca—Szentgyörgyi Bazaltbánya r.-t., amely Pozsonyban működik 300.000 korona alaptőkével, leszállítja alaptőkéjét a névérték felére, egyuttal pedig 400.000 korona névértékű elsőbbségi részvényt bocsát ki. A vállalat igazgatósága ezeknek az elhatározására július hó 11-re rendkívüli közgyűlést hívott egybe.

Elhanyagolt bányatelek. A zalatnai bányakapitányság 10 K elsőfoku pénzbírsággal sújtja a Déva város határában fekvő Hungaria és Teréz védnevű, rézércre és rézkovand inpregnatiokra adományozott bányatelek tulajdonosát, mert az üzemet a korábbi felhívás dacára sem helyezte üzembe. További üzemelhanyagolás esetén elvonják a jogositványokat.

Eredeti
BLACKMAN és KEITH
 VENTILÁTOROK
 EXHAUSTOROK, FÚVÓK.
 minden célra
Magyar Szellőző Művek
 BUDAPEST, VII., ARÉNA-ÚT 80.
 Telefon: JÓZSEF 26-56

Árjegyzéke a besztercebányai m. kir. rézpörölty-hivatal kovácsolt és hengerelt rézgyártmányainak. Érvényes 1914. évi július hó 1-től. Mosó- és pálinkakatlanok, mosótál, süvegek és ezekhez hasonló mélyített gyártmányok: 400 mm-ig 100 kg. 243 K. 400—800 mm-ig 100 kg. 237 K. 800—1100 mm-ig 100 kg. 267 K. 1100—1200 mm-ig 100 kg. 277 K. 1200—1300 mm-ig 100 kg. 297 K. Tartaléktüzhelvest 100 kg. 253 K. Kacsula 9—12 mm-ig 100 kg. 230 K. Kacsula 13—28 mm-ig 100 kg. 220 K. Kazánfenék 100 kg. 225 K. Rudrész □ 100 kg. 217 K. Óskaréz 100 kg. 141 K. Árengedmény Árak helyt Besztercebánya, vasuti állomás. 50 kg.-ot meghaladó rendelés esetén az áruk a vevő fél vasuti állomására bérmentve szállítatnak.

✂ KÜLFÖLDI HIREK. ✂

A belga szénbányák válsága. Hónapok óta küzdenek nehézségekkel a belga kőszénbányák. A legtöbb bánya már az év kezdete óta veszteséggel dolgozik, csak azért, hogy a külföldi, de különösen a német versennyel szemben érvényesülhessen. Január elseje óta a szén ára tonnánként három, a kokszé pedig hat francsal esett és miután a rossz konjunktúra nyomán a munkások bérét is állandóan csökkentették, az összes bányamunkások értekezletet készítenek elő, hogy helyzetüket megbeszéljék. A viszonyok javulása nem remélhető s így már több bánya válságos helyzetbe került.

Az osztrák vasfogyasztás. Az osztrák vasművek most publikálják május havi kimutatásukat. E szerint a sinfogyasztás kivételével az összes gyártási ágazatokban, de különösen a rudvasban elég jelentékenyen emelkedett a fogyasztás az előző évi május hónapi fogyasztáshoz képest. A sinfogyasztás 30.750 mm.-val hanyatlott, míg a rudvasfogyasztás 43.362 mm.-val emelkedett. Az év első öt hónapjáról összesített kimutatás már kevésbé kedvező, mert az összes vasanyagban több mint 200.000 mm. a visszaesés az előző év első négy hónapjának fogyasztásához képest.

Ezüstbánya bérbeadása. A török földművelésügyi és kereskedelmi miniszterium a Szivas vilajetben levő ezüstbánya bérbeadása végett nyilvános pályázatot hirdet. A pályázók 800 török font bántpénzt tartoznak letenni. Ajánlatok október hó 15-ig küldendőek be.

A vaspiac. Luxemburgi jelentések szerint a vaspiac helyzetének jellemző vonása a tartózkodás és csendesség. Május havában a szindikálásra vonatkozó törekvések közelebb jutottak a megvalósuláshoz, mert tekintettel arra, hogy a rudvasat az utóbbi időkben csak nagyon leszorított áron lehetett eladni, a termelő gyárak még engedelményok árán is hajlandók a kartel létesülését előmozdítani.

A gyáraknak elég megrendelésük van, minnek folytán termelésük nem kisebb, mint tavaly. Ennek magyarázata azonban nagyrészt az, hogy a kivitel emelkedett, jóllehet az elért áruk nagyon alacsonyak voltak. Ennek dacára azonban túltelődés van, mely körülmény az áralakulásra nyomasztólag hat s a gyárak hasznát nagyon leszorítja.

A nyersvaspiacra az áruk a harmadik negyedévre változatlanok maradtak, ami a nyersvasfogyasztók bangulatára nyomasztólag hatott. Ezek ugyanis a továbbfeldolgozó művek holtye ére való tekintettel az áruk mérséklésére számítottak. Hogy a nyersvaskartel politikája helyes-e, azt a jövő fogja megmutatni. Az elszállítás akkora, mint amekkora eddig volt.

A félgártmány forgalma gyöngö volt, mert a továbbfeldolgozó gyárak rendkívül tartózkodók. A for-

galom nagyobb része a külföld felé irányul, bár a kereslet itt sem nagy. A nagyobb gyártelepek a termelés korlátozásáról mit sem akarnak hallani, sőt vannak telepek, amelyek új kohót helyeztek üzembe. Ez csak annak a haszonnak révén volt lehetséges, amelyet a gyárak a szénnél értek el. Természetes, hogy emellett a vasnál elért haszon jelentékenyen csökken. Hanem azért a helyzet hátrányait csak a kisebb művek és a tiszta hengerművek érzik.

A rudvaspiac viszonya teljesen ziláltak, miután az áruk újból és jelentékenyen hanyatlottak. Míg ugya is 1912. év végén a rudvas ára még 125 márka volt, addig ma 80 márkával jegyzik. Ilyen alacsony jegyzés máig még nem fordult elő. A helyzet javulásáról a karteltárgyalásokkal kapcsolatban csak az utóbbi időkben esett szó.

A vasgerendapiac menete változatlan áruk mellett valamivel jobb volt, mert az építkezés szinte felélénkült.

✂ DEUTSCHER BERICHT. ✂ INDUSTRIE UND VOLKSWIRTSCHAFT.

Die Petroleumforschung in Ungarn. Die seit längerer Zeit und im grösseren Stile angestellten Forschungen des ungarischen Staates nach Petroleum hatten bisher nur in Eggbel Erfolg, worauf das Finanzministerium jüngst anordnete, dass bei der Anlage in Eggbel drei neue Bohrlöcher abgeteuft werden sollen, um weitere Ausnutzungsfelder aufzufinden. In Morvaör hat man ebenfalls vielversprechende Spuren von Gas und Petroleum gefunden, weshalb hier vorläufig erst ein Bohrloch abgeteuft werden soll. Von den in Eggbel bereits aufgeschlossenen drei Brunnen liefert der eine stets Öl, während in den beiden anderen Brunnen das Bohren noch förtgesetzt wird, zumal auch hier starke Ölspurenen vorhanden sind, hofft man hier ebenfalls ausgiebige Ölquellen aufzufinden.

Alle übrigen zahlreichen Bohrungen im Lande sind jedoch ohne Erfolg geblieben, trotzdem hierfür schon grosse Summen ausgeworfen worden sind. Ganz besonders in Isaszacsal hat man grosse Mittel angewandt und das erzielte Resultat ist gleich Null. Im Komitate Bihar in der Ortschaft Tenke wurden die Bohrungen innerhalb der vorigen Woche gänzlich eingestellt, da man, trotzdem bereits eine Bohrtiefe von 700 Metern erreicht wurde, absolut keinen Erfolg erzielen oder auch nur Spuren von Petroleum oder Gas auffinden konnte.

Dr. Lipták u. Co. A.-G. Dioso Aktiengesellschaft, welche erst im Jahre 1913 ihr Aktienkapital um 2 Millionen Kronen, also auf 5 Millionen Kronen er-

KRAYER FELE
ROZSDAVÉDŐ
HIDFESTÉK.

PATIN

KRAYER E. ÉS TÁRSA
CSÁSZ. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK
FESTÉK-KENCE-LAJOK-GYÁR
BUDAPEST (KRAYER-FESTÉKUDVAR)
VI. Váci-ut 31.

hőlte, beabsichtigt eine abnormale Erhöhung um 3 Millionen Kronen. Diese Firma errichtete im vorigen Jahre in Kispeszt ein neues Walzwerk, wo jedoch bisher nur B toneisen fabriziert wurde und soll dieses Werk nun so erweitert werden, dass auch Stangen-eisen, Schienen und eiserne Träger erzeugt werden können. Dann wäre dies das einzige ungarische nicht kartellierte Walzwerk. Ausserdem hat sich das Unternehmen in weitgehendster Weise für Bergwerkseinrichtungen erweitert und die bisherigen Anlagen um ein Bedeutendes vergrössert.

Militärische Schiesspulverfabrik in Ungarisch-Altenburg. Wie wir erfahren hat der Kriegsminister FML. v. Krobatin von 16 eingezeichneten Offerten für den Bau der militärischen Schiesspulverfabrik in Ungarisch-Altenburg, welches ein 2 Millionen Object ist, dem Budapester Unternehmer Edmund Neuschloss den Vorzug gegeben, welcher nunmehr den Bau auszuführen hat. Zwecks Übernahme der riesigen Grundflächen an die Baufirma hat sich am 2. Juli eine zusammengesetzte Kommission von Militär- und Zivilbehörden nach Ungarisch-Altenburg begeben und wird unverzüglich der Bau der Fabrik begonnen.

Die Standard Technische Handels-A.-G. hat nach ihrer Bilanz pro 1913 bei einem Grundkapital von 1,500,000 K einen Reingewinn von 24,917 K erzielt, gegenüber einem Gewinn von 5164 K im Jahre 1912. Wie auch im Vorjahre wird diesmal keine Dividende zur Auszahlung gebracht.

Liquidation der „Titanit“ Gesellschaft. Die ungarische Sicherheitsstoff A.-G. „Titanit“, die vor vier Jahren mit einem Aktienkapital von 4,500,000 Kronen gegründet wurde und infolge von enormen Verlusten dieses Aktienkapitals schon vor zwei Jahren auf 900,000 Kronen abstempeln musste, hat für den 21. Juli eine Generalversammlung einberufen, in welcher deren Liquidation ausgesprochen werden soll.

Preissteigerung der Metalle. Angeregt durch den Friedensschluss zwischen den Vereinigten Staaten und Mexico ist in den letzten Tagen eine stärkere Preissteigerung der Metalle, namentlich des Zinns erfolgt, dessen Kurs in Kassaware um neun Pfund auf 147 Pfund angezogen hat. In Zion hat auf den Preis hauptsächlich die Mitteilung eingewirkt, dass die grossen Engagements der Breslauer Firma Ohle's Erben von einem kapitalstärkigen Londoner Metallhause übernommen wurden.

Fried. Krupp A.-G. in Essen. Folgend einige Angaben über das Riesenunternehmen dieser Firma: Auf der Gussstahlfabrik waren im Geschäftsjahre 1912/13 in den etwa 60 Betrieben in Tätigkeit: ca 8500 Werkzeugmaschinen, 12 Walzenstrassen für Platten, Bleche,

Knüppel, Bandagen und Radscheiben, 164 Dampfhämmer von 100 bis 10,000 Kg Fallgewicht, mit zusammen rund 180,000 Kg Baergewicht, 26 Transmissionshämmer von 12 bis 400 Kg Fallgewicht, rund 5400 Kg Gesamtbaergewicht, 122 hydraulische Pressen. Die Neitokohlenförderung aus den eigenen Zechen betrug rund 2,803,000 t. Der Gesamtverbrauch, Koks und Briketts ebenfalls in Kohlen umgerechnet betrug 3,530,000 t. Die Wasserversorgung der Gussstahlfabrik mit den dazu gehörigen Kolonien und der Besetzung Hängel erfolgt durch drei getrennte Anlagen, und zwar durch zwei Pumpwerke an der Ruhr und eine Zentralwasserstation in der Gussstahlfabrik. Der Gesamtverbrauch an Wasser mit dem der Stadt Essen zu Genuss und Betriebszwecken entnommen, betrug, 19,114 121 cbm. Die Elektrizitätswerke leisteten im Jahre 1912/13 71,000,000 Kilowattstunden. Zu der Vermittlung des Verkehrs auf der Gussstahlfabrik in Essen dienen u. a. ein normalspuriges Eisenbahnnetz, täglicher Verkehr deselben etwa 50 Züge, mit 91 km Gleis, ferner ein schmalspuriges Eisenbahnnetz mit 60 km Gleis. Nach der Aufnahme vom 1. Januar 1914 betrug die Gesamtzahl der auf den Kruppischen Werken beschäftigten Personen 79,647.

Der Ruhrkohlenmarkt. In der allgemeinen Lage des Ruhrkohlenmarktes macht sich zur Zeit der mit der sommerlichen Jahreszeit verbundene Rückgang im Brennstoffverbrauch bemerkbar. Obwohl der Monat Juni erfahrungsgemäss die schlechteste Zeit für den Absatz von Brennstoffen und der Geschäftsgang in der gewerblichen Tätigkeit ruhig ist, ist der Absatz von Kohlen und Briketts in der Berichtwoche nicht ungünstig gewesen. Der Koksversand ist dagegen auf einen noch nie erlebten Tiefstand gelangt, so dass die Ansammlung von grossen Beständen unvermeidlich ist, wenn die Kokereien auch nur im bisherigen Rahmen beschäftigt werden sollen. Auf einem Rückblick auf die Entwicklung der täglichen Versandziffern in der ersten Hälfte dieses Jahres ist zu schliessen, dass der Markt noch durchaus keinen Anlass zu Klagen geboten hätte, wenn nicht auf dem Gebiete des Koksabsatzes unhaltbare Zustände eingetreten wären. Hieraus ist die unzufriedene Stimmung zu erklären, die in dem Kreise der Zechen zu finden ist.

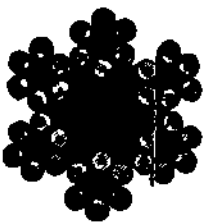
Képviseelő kerestetik.

Bányászati körökben jól bevezetett szakember kerestetik Magyarország részére, egy új rendszerű szabadalmazott aknakifalazás képviselőtére. Német vagy francia nyelvű ajánlatok küldendők: **M. Gilliaux, Rue de Joie 61, Lüttich, Belgien.**

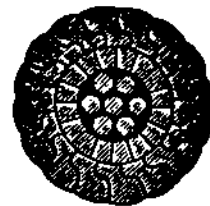
FELTEN ÉS GUILLEAUME

kábel-, sodrony- és sodronykötél-gyár részvénytársaság

BUDAPEST, I., Budafoki-ut 13533. hrsz. — TELEFON: — 60-11, 60-12, 60-13, 60-14.

Ólomkábelek. Villamvilágítási vezetékek. Sodronykötelek. Elektrolitikus vörösrézhuvalok, okonitvezetékek, **◆◆◆◆◆ szerelvények stb. ◆◆◆◆◆**

BÁNYÁSZATI TALÁLMÁNYOK.

Rovatvezető: **Gusztáv Béla** okl. gépészmérnök.

Hajtótárcsa kötélpályához. Többvágányos tárcsával bíró kötélpályahajtásoknál tudvalevően azon hátrány lép föl, hogy az egyik ág a nagyobb feszültség következtében erősebben nyulik, mint a másik, úgy, hogy a tárcsa egyik oldalán lévő vágányokon keresztül nagyobb kötélfosszának kell mennie, mint a másik oldalán lévő vágányokon keresztül. Az ezáltal keletkező csuszás, valamint a kötélfölkékvő nyomásának különbözősége következtében is a vágányok egyenlőtlenül kopnak és nagyobb igénybevétel esetén időnként szükséges a kevésbé lekopott vágányokat utánamunkálni, hogy ismét ugyanazon vagy valamivel kisebb átmérőjűek legyenek, mint az erősebben lekopott vágányok.

Ezt a hátrányt úgy lehet kiküszöbölni, hogy a kevésbé igénybevett vágányokat, mint eddig is, bőrrel, az erősebben igénybevett vágányokat ellenben valamely keményebb anyaggal béleljük ki. Ezen célra különösen alkalmasnak a vulkanfiber bizonyult. Kísérletek azt mutatták, hogy az az anyag nemcsak hogy nagy mértékben ellenállás-képes, hanem, hogy a köteleknek bőséges kenése, nedvessége stb. esetén sem veszti el az adhéziót a kötéllal szemben, hogy továbbá olaj és nedvesség nem támadják meg és hogy a csuszáskor föllépő fölmelegedésnek a legjobban ellenáll. Ezen okoknál

fogva ezen anyagoknak alkalmazása esetén a vágánykopás meglehetősen egyenletes lesz és az utánmunkálás egészen vagy legnagyobbbrészt elesik.

Itt is előnyös azon vágányokat, melyeken az erősebben nyújtott kötélág megy keresztül már előzőleg valamivel nagyobb átmérőjűre készíteni. Természetesen lehetséges bőr vagy vulkánfiber helyett más alkalmas anyagokat is alkalmazni és egy és ugyanazon tárcsa számára kettőnél több különböző anyagot használni. Ezt az eljárást a Bleichert cég szabadalmaztatta.

Bejelentések. A m. kir. szabadalmi hivatalnál legutóbb az alábbi bányászati és kohászati találmányokat jelentették be, amelyek jogtalan használat ellen egyelőre védelemben részesülnek. A bejelentések ellen két havi határidőn belül felszólalás adható be.

Magyar Acélsodrony, Drótművek és Kötélgyár Deichsel A. Miskolc cég, Miskolcon. „Eljárás és gép kalibrált láncok előállítására.” — Dr. Buddens Vilmos mérnök és vegyész, Charlottenburgban. „Eljárás érceknek és kohótermékeknek zsugorítására.” — Coleman Thomas és Coleman Frank gyárosok, Derbyben. „Eljárás és berendezés homok, kő, kavics vagy más anyag szállítására és hevítésére.” — Dellwick—Fleischer Wassergas G. m. b. H. cég, a M/m. Frankfurtban. „Eljárás gázoknak generátorokban szakasos üzemben bitumenes tüzelőanyagból való előállítására.” — Ifj. Kenéz Tamás ártézi kútfuró és vízvezetési vállalkozó, Hódmezővásárhelyen. „Zár ártézi kutak számára.” — Kyozaka Takeda mérnök, Tokyóban. „Eljárás és berendezés ércet osztályozására.” — Deutsche Maschinenfabrik A. G. cég, Duisburgban. „Berendezés nyersva öntőgépek formáinak kifecskendezésére a formákat újabb öntésre előkészítő fecskendező szerrel.” — „Bútatókészülék öntőüstökhöz.” — Nichols Copper Company cég, New-Yorkban. „Pörkölő kemence.” — Plumb Albert Macy mérnök, Denverben. „Berendezés ércet dúsítására.” — Reinobl Dávid Christopher ügyvivő, Washingtonban. „Eljárás és berendezés nemes fémeknek leválasztására azoknak érceiből.” — Magyar Siemens Schuckert Művek Villamosságai Rt., Budapest. „Nagyolvasztók edagoló nyílásának biztosító berendezése.” — Báró Stucklé Henry William mérnök, Dierizoben. „Eljárás tiszta cinkoxydnak vagy tiszta fém cinknek a cinkásványok nedves főtárása segítségével kapott lugok vagy más nedves cinksók földolgozása által való előállítására.”

A német szabadalmi hivatalnál legutóbb az alábbi találmányokat jelentették be:

Erfuhrt Miksa, Birkenhainban. „Ülepítőgép lépcsősen kiképezett dugattyúval.” 1913 március 28. — Mausz Vilmos, Johannesburgban (Transvaal). „Röpitőgép ércet és más hárónlók szétválasztására.” 1913 március 20. — Schreiber Frigyes, Waldenburgban. „Ülepítőgép két ülepítőteknővel.” 1912 december 3. — Quastonberg Alfred, Erfurtban. „Elektromágneses elkülönítő.” 1913 június 9. — Maschinenbauanstalt Humboldt cég, Köln-Kalkban. „Elektromágneses gyűrűs elkülönítő, harangalaku mágnessel.” 1912 febr. 13. — Grütz Bernát, Berlinben. „Eljárás és berendezés tűzvész meggátolására brikettraktárakban.” 1914 január 26. — Lambrecht Vilmos, Berlinben. „Folytonos üzemi, kettős működésű röpitőgép turfa, barnaszén stb. víztelenítésére.” 1912 október 26.

SODRONYKÖTÉL-PÁLYÁK

Függőpályák.

**Kaiser & Co Maschinenfabrik
Aktiengesellschaft, Cassel²⁸**

Levélcím:

Kaiser & Co. Maschinenfabrik Aktiengesellschaft, Cassel 28.

**Villamos-függőpályák,
siklók, láncpályák, szállítóberendezések.**

Vezérképviselő Magyarország és Románia területére:

**REIN KÁROLY, mérnöki iroda, Brassó 2.
Weiss Mihály-utca 7—9. (1217/52)**

Csáki és Herbst

műszaki nagykereskedése, bányászati és kohászati cikkek.

Budapest, V
Országház-tér 4.